

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí, 6, 110 01 Praha 1
Tel: +420 222 112 111

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

Šimčíková, Klára: Uplatnění Reaganovy doktríny v Afghánistánu v době sovětské okupace. UK FSV IMS, LS 2010/2011, 64 s.

Práce Kláry Šimčíkové „Uplatnění Reaganovy doktríny v Afghánistánu v době sovětské okupace“ se věnuje velmi zajímavému tématu. Svou analýzou nabízí vhled do problémů, s kterými se během sovětské okupace Afghánistánu potýkala jak Moskva, tak i Washington, který se situace pokoušel využít k vlastnímu prospěchu. Mnohé z identifikovaných problémů jsou aktuální i dnes - během současné operace v Afghánistánu.

V úvodu práce se autorka zabývá genezí tzv. Reaganovy doktríny a již v kritice literatury upozorňuje na její rozdílné interpretace – podle některých není Reaganova doktrína ucelenou zahraničně-politickou koncepcí, spíše šlo o pragmatickou politiku, jejíž aplikace se případ od případu lišila (s. 6). Autorka sama také upozorňuje na to, že Ronald Reagan sám termín Reaganova doktrína nikdy nepoužil a jeho administrativa nikdy nevydala komplexní dokument, který by jasně stanovil její kritéria.

V první kapitole autorka popisuje situaci v Afghánistánu před Reaganovým nástupem, význam země pro politiku USA a rozplétá složité vztahy mezi různými politicko-vojenskými subjekty v Afghánistánu, neopomíná ani roli Pákistánu. Poté se soustřeďuje na reakci Carterovy administrativy na sovětskou invazi v roce 1979.

Druhá kapitola je věnována základním aspektům Reaganovy zahraniční politiky a především definici Reaganovy doktríny. Autorka představuje jednotlivé interpretace doktríny a sama se přiklání k tvrzení, že Reaganova doktrína je spíše rétorickým konstruktem, protože, jak také poznamenává v závěru práce (s. 53), „nepanoval konsensus o jejích cílech, prostředcích a kritériích, za nichž měla být nasazena.“ Nicméně, jak autorka píše, v Reaganově politice vůči Afghánistánu se rysy tzv. Reaganovy doktríny projeví asi nejmarkantněji (s. 23-24).

Ve třetí kapitole se autorka věnuje postoji Reaganovy administrativy vůči afghánské operaci během prvního volebního období. Čtyřicátý americký prezident navázal na politiku svého předchůdce a pokračoval v relativně umírněné podpoře mudžahedínů ve spolupráci s Pákistánem. Cílem bylo „prodražit“ pobyt sovětských vojsk, a tím odradit Moskvu od dalších invazí (s. 25). Autorka dále detailně popisuje spolupráci mezi CIA a Pákistánem a identifikuje klíčové problémy této kooperace – tím byla především pákistánská podpora islamistických hnutí v Afghánistánu a vysoká míra korupce. Práce se dále věnuje navýšení finančních prostředků pro pomoc Afghánistánu v roce 1982, což byl částečně výsledek postoje ředitele CIA Williama Caseyho a částečně také tlaku několika antikomunistických

kongresmanů (zj. Charlie Wilsona), neboť podle nich nebylo morální, aby USA podporovaly protisovětské elementy v Afghánistánu, jen za účelem znepříjemnění života SSSR. Mnozí kongresmani chtěli vytvořit takové podmínky, aby rebelové mohli dosáhnout vítězství. Autorka také sleduje snahy o diplomatické řešení konfliktu, zj. mezi USA a SSSR, a roli Pákistánu.

Ve čtvrté kapitole se autorka věnuje sovětské eskalaci afghánské války a reakci USA, konkrétně zahájení diskuse o otevřeném zapojení USA do konfliktu a poskytnutí protiletadlových střel Stinger rebelům, které bylo schváleno Reaganem v r. 1986. Použití Stingerů mělo podle autorky okamžitý efekt (s. 41) na sovětskou strategii, nicméně v té době už Gorbačov zvažoval stažení sovětských sil.

V poslední kapitole se autorka věnuje dopadům americké politiky v Afghánistánu, které jsou s ohledem na současnou situaci v zemi velmi relevantní. USA pokračovaly v podpoře povstalců, kteří bojovali proti kábulskému režimu (ovládanému islamisty), a tím tak vlastně financovaly prodloužení občanské války. Zatímco během sovětské okupace mudžahedíni spolu s USA sdíleli stejného nepřítele, nesdíleli s ním stejné hodnoty a po změně geopolitické situace se obrátili proti USA s nedozírnými důsledky.

Autorku lze především ocenit za analýzu diskuse o přístupu k Afghánistánu uvnitř americké vlády a identifikaci rozdílných názorů na postoj vůči Afghánistánu a SSSR v rámci Reaganovy administrativy, kde důležitou roli hrála především nedůvěra vůči Moskvě, která i po nástupu Gorbačova částečně bránila v dosažení diplomatického řešení. Autorka úspěšně označuje klíčové hráče a rozebírá jejich motivaci, která vedla k intenzivnějšímu zapojení USA do konfliktu.

Z hlediska jazykového je práce nadprůměrná, gramatické chyby či stylistické neobratnosti se v ní prakticky vůbec nevyskytují. Autorka pracuje převážně s anglicky psanou literaturou, využívá primárních i sekundárních zdrojů. Seznam použité literatury je velmi obsáhlý. Poznámkový aparát je zpracován velmi pečlivě. Práce má logickou strukturu a argumenty jsou velmi dobře doloženy. Práce z formálního hlediska odpovídá stanoveným požadavkům. Ve světle těchto skutečností doporučuji práci k obhajobě s hodnocením **výborně**.

Mgr. Jana Sehnálková

V Praze 5. června 2011